

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ ТА ТУРИЗМУ**

Затверджено на засіданні
кафедри географії та туризму
Завідувач кафедри Світлана ГРИШКО
Протокол №1 від 01.09.2025 р.

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Навчальна практика ознайомча <i>Нормативний</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Туризм і рекреація
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2025-2026 / 1 семестр / I курс
Викладач	Донець І.А.
Профайл викладача	https://dfn.mdpu.org.ua/user/profile.php
Контактний телефон	+380980626108
E-mail:	irenaaleks1970@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/enrol/index.php?id=6688
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ (НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ)

Навчальна практика (ознайомча) є невід'ємною складовою системи підготовки фахівців туристичної галузі за першим освітнім ступенем “бакалавр” галузі знань: 7 Транспорт та послуги, спеціальності 73 Туризм та рекреація, освітньої програми Туризм і рекреація.

Навчальна практика (ознайомча) проводиться у формі диспутів за методом «круглого столу» з провідними викладачами і науковцями у галузі майбутньої діяльності, досвідченими працівниками і керівниками підприємств туристичного бізнесу. До участі запрошуються також магістри, аспіранти, студенти-старшокурсники та випускники ЗВО. Під час дискусії здобувачі вищої освіти з'ясовують сучасні проблеми розвитку туристичного бізнесу, наукові підходи до їх вирішення, роль організаторів подорожей та екскурсій у видовій та регіональній диверсифікації туристичної діяльності та, відповідно, туристичного продукту, підвищення його конкурентоспроможності, впровадженні науково обґрунтованих передових методів організації обслуговування, надання пропозицій стосовно підвищення ефективності управління окремими видами господарської діяльності підприємства.

На практичних заняттях з навчальної практики вивчається функціональна діяльність підприємств туристичного бізнесу, які запроваджують передові технології обслуговування вітчизняних та іноземних клієнтів, сучасні методи управління і господарювання, нові форми організації праці та науково-методичні підходи фінансово-економічної діяльності.

Під час практичних занять безпосередньо на місцях студенти ознайомляться з історією розвитку краю та країн - напрямів туристичних потоків обслуговування, туристичної галузі та окремих підприємств у цій сфері діяльності; визначають їх тип, організаційну структуру управління, взаємодію господарської діяльності окремих підрозділів, основний контингент споживачів, асортимент основних і додаткових послуг, цінові характеристики окремих з них, склад туристичного продукту, технологію надання послуг, основні економічні показники діяльності.

Презентація кращих підприємств туристичного бізнесу.

Здобувачі вищої освіти самостійно досліджують туристичні підприємства регіонального ринку і з'ясовують проблеми їх розвитку у напрямі запровадження інноваційних проектів туристичного продукту, сервісу, реалізації інших заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства, беруть участь у вирішенні окремих ситуаційних завдань.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ)

Метою навчальної практики (ознайомча) є ознайомлення здобувачів вищої освіти I курсу зі змістом їх майбутньої професії, з характером та сферою професійної діяльності, з особливостями практичної діяльності підприємств туристичної галузі, з роллю фахівців з туризму і рекреації у формуванні результатів господарської діяльності підприємств туристичного бізнесу різних форм власності та організаційно правових форм господарювання, їх конкурентоспроможного статусу на внутрішньому ринку та іміджу національного туристичного продукту на світовому ринку туристичних послуг.

Зміст практики поділений на окремі теми, вивчення яких в сукупності формують необхідні знання і вміння основних виробничих функцій організатора подорожей (екскурсій), зі специфікою змісту його діяльності в туристичних операторах та туристичних агентствах, бюро подорожей та екскурсій, інших підприємствах туристичної галузі; з основними завданнями діяльності фахівця з туризму і рекреації, які викладені в нормативній та варіативній частинах освітньої програми. Для вивчення кожної теми необхідно виконання певної кількості практичних завдань. Дані завдання логічно пов'язані між собою і уявляють послідовні етапи оволодіння темою.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ)

Фахові компетентності спеціальності:

- ФК15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- ФК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ФК18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
- ФК20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).
- ФК22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.
- ФК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

4. Програмні результати навчання:

- ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
- ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.
- ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
- ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

5. ОБСЯГ КУРСУ (НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ)

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин Загальна - 45	2	18	25

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ (НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ)

Політика академічної поведінки та етики:

- ☐ Проходження техніки безпеки під час навчальної практики;
- ☐ Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- ☐ Вчасно виконувати завдання практичних занять та питань самостійної роботи;
- ☐ Вчасно та самостійно виконувати завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ (НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ)

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ - ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.						
6	Тема 1. Організація навчального і виховного процесу у ЗВО і на факультеті Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців «молодший спеціаліст», «бакалавр»,	Лекційне заняття (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	4; 6	Опрацювання практичних завдань		Впродовж першого дня практики

	«спеціаліст, магістр». Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи. Система управління якістю освіти. Місце ЗВО в системі вищої освіти, в системі підготовки кадрів вищими закладами освіти для національної економіки та для сфери туризму України. Загальні відомості про ЗВО. Основні структурні підрозділи ЗВО: ректорат, деканат, кафедри, бібліотека, допоміжні служби. Місце та роль факультету в організації навчально-виховного процесу здобувачів вищої освіти. Факультет: історія, традиції, правила внутрішнього розпорядку, організація навчальної, виховної, культурно-масової роботи. Кафедра: кадровий склад, науково-методичне забезпечення, студентський науковий гурток кафедри, міжнародне співробітництво. Роль навчальної, науково-дослідної, самостійної та громадської діяльності здобувачів вищої освіти у формуванні фахівця туристичного обслуговування. Органи самоврядування здобувачів вищої освіти у ЗВО та на факультеті; їх роль в організації					
--	---	--	--	--	--	--

	навчального процесу, побуту та відпочинку. Організація соціальної захищеності здобувачів вищої освіти у ЗВО. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні фахівця. Лекції, семінарські, практичні заняття - основні форми аудиторних занять. Основні види лекцій - установча, оглядова, проблемна, співбесіда та ін. Візуальне супроводження лекцій. Опорні конспекти лекцій. Порядок конспектування лекційного матеріалу і подальшого його засвоєння. Форми проведення семінарських і практичних занять. Особливості використання методів активного навчання, персональної електронно-обчислювальної техніки та інформаційних технологій на цих видах занять. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час підготовки до семінарських і практичних занять. Місце консультацій. Практична підготовка здобувачів вищої освіти з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці організатора подорожей (екскурсій).					
--	--	--	--	--	--	--

	Положення про комплексну, виробничу і переддипломну практики. Види практик та їх місце у формуванні професійних знань і практичних навичок фахівця вищої кваліфікації. Застосування нових технологій навчання під час проведення усіх видів навчальних занять у вищому навчальному закладі, в організації самостійної роботи. Організація і методика впровадження різноманітних форм контролю знань здобувачів вищої освіти. Сутність комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти у ЗВО. Тестування як провідний метод діагностики якості знань здобувачів вищої освіти. Проведення рубіжних і підсумкових атестацій. Поточний контроль та безсесійна система оцінки знань здобувачів вищої освіти. Технологія проведення фахових державних випробувань. Особливості організації навчального процесу здобувачів вищої освіти з фаху. Місце усіх видів навчальних занять здобувачів вищої освіти у навчальному плані та їх роль у формуванні майбутнього фахівця.					
--	---	--	--	--	--	--

	Організація самостійної (індивідуальної) роботи здобувачів вищої освіти (СРС) та форми її контролю. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної (індивідуальної) роботи здобувачів вищої освіти. Нормативно-методична забезпеченість виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Порядок використання студентами навчально-методичних розробок кафедр географії та туризму МДПУ ім. Б. Хмельницького, нормативних документів, галузевих та періодичних видань під час виконання СРС.					
6	Тема 2. Історія і традиції ЗВО Етапи розвитку ЗВО. Стисла характеристика етапів розвитку ЗВО та факультетів. Прапор і герб ЗВО. Формування навчального комплексу ЗВО, процеси реструктуризації. Матеріально-технічна база ЗВО та її удосконалення. Роль ректорів, викладачів - відомих діячів науки та працівників освіти - у розвитку та формуванні сучасного іміджу ЗВО. Викладачі ЗВО - ветерани праці.	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (2 год.)	4; 6	Опрацюван ня практичних завдань		Впродовж другого дня практики

	Найбільш відомі досягнення в науці та практиці: наукові праці, підручники, посібники; свідоцтва, патенти та інші. Нагороди колективу та професорсько-викладацького складу ЗВО. Міжнародні зв'язки ЗВО. Підготовка іноземних громадян у ЗВО. Почесні гості та делегації в ЗВО. Наукові видання. Друкований орган ЗВО.					
6	Тема 3. Професія «фахівець з туристичного обслуговування (екскурсій)»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності, специфіка змісту підготовки у ЗВО. Ринкові реформи та інтеграція України у світовий економічний та освітянський простір. Реструктуризація національної економіки та підготовка фахівців туристичного обслуговування нового типу в Україні. Фахівець з туризму та рекреації як консультант з туристичного обслуговування та безпосередній організатор конкретних видів туристичних подорожей, який керується сучасними знаннями з технології обслуговування, психології, інфраструктури ринку	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (2 год.)	3; 4; 6	Опрацюван ня практичних завдань		Впродовж третього дня практики

	туристичних послуг, кон'юнктури ринку та методами просування туристичного продукту на світовому та внутрішньому ринку. Типи підприємств, види організацій і установ у туристичному бізнесі. Бакалавр з туризму і рекреації може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт, а також посади визначені згідно з галузевими нормативними документами або штатними розписами підприємств галузі з урахуванням принципів формування назв посад, викладених у нормативних документах сфери праці. Роль організатора подорожей та екскурсій у обґрунтуванні стратегії та субстратегій (збутової, економічної, маркетингової тощо) підприємства, у розробці тактики управління господарською діяльністю, в економічному обґрунтуванні управлінських рішень генеральних менеджерів та менеджерів функціональних підрозділів, у вивченні та розширенні ринку реалізації туристичних послуг. Основні завдання, що вирішують організатори подорожей та екскурсій: формування					
--	--	--	--	--	--	--

	туристичного продукту підприємства, асортименту специфічних туристичних послуг, вивчення попиту; забезпечення ефективної реклами; підбір кадрів, аналіз і планування фінансово-господарської діяльності малих і мікро підприємств. Особливості підготовки фахівців для сфери туристичного бізнесу з базовою і повною вищою освітою; бакалаврів і магістрів. Співвідношення та зв'язок фундаментальної (загальної) і спеціальної (фахової) підготовки. Місце професійно-орієнтованих дисциплін у формуванні фахівця туристичного обслуговування.					
6	Тема 4. Роль кафедри в підготовці фахівців з туризму та рекреації Ознайомлення з системою кафедр ЗВО. Перелік нормативних (професійно-орієнтованих) і вибіркових дисциплін окремих кафедр. Роль кафедри в підготовці фахівців з туризму та рекреації для підприємств сфери туристичного бізнесу. Кадровий склад випускової кафедри. Роль кафедри у забезпеченні змісту та організації	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (2 год.)				Впродовж четвертого дня практики

	підготовки фахівців туристичного обслуговування для сфери туризму і рекреації: розробка нормативної та вибіркової компоненти освітньо-професійної програми, навчальних планів; формування навчально-методичного забезпечення з фаху; організація усіх видів практики та керування ними; викладання профільних професійно орієнтованих дисциплін; державна діагностика рівня знань здобувачів вищої освіти. Загальне знайомство з навчальним планом за напрямом підготовки «Туризм» професійним спрямуванням «Туризм»: графік навчання, навчальні дисципліни та послідовність їх вивчення, структурно-логічна схема, загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами організації навчання (аудиторна, самостійна робота), видами аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття). Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін з фаху. Організація навчальної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних (нормативних) та спеціальних (вибіркових)					
--	---	--	--	--	--	--

	дисциплін, закріплених за випускового кафедрою. Організація індивідуальної роботи зі студентами. Порядок навчально-методичної роботи на кафедрі. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і здобувачів вищої освіти, зв'язки з практикою. Міжнародні зв'язки випускової кафедри, її ефективність. Матеріально-технічна база випускової кафедри. Організація виховної роботи на випусковій кафедрі зі студентами. Інститут наставництва. Особливості організації навчального процесу здобувачів вищої освіти з професійного спрямування «Туризм» у ЗВО. Роль та місце науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти у професійній підготовці бакалавра та магістра для галузі туризму. Організація проведення та види наукової роботи на випусковій кафедрі. Тематична спрямованість та практична значущість наукових досліджень. Результати наукових досліджень та їх впровадження в практичну діяльність. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Критерії та					
--	--	--	--	--	--	--

	порядок вибору студентами теми досліджень. Формування мети, завдань та етапів роботи. Збирання конкретної інформації на підприємствах, її аналітична обробка. Обґрунтування реальних практичних пропозицій щодо удосконалення організації обслуговування туристів та екскурсантів, управлінських рішень стосовно підвищення ефективності окремих напрямів господарської діяльності підприємств. Форми впровадження результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти.					
6	Тема 5. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу в ЗВО. Суть і складові інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу у ЗВО. Класифікація джерел загальної, спеціальної. методичної та наукової літератури, галузевих видань. Роль і місце інформаційно-методичного забезпечення у навчальній та науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти. Бібліотека вищого закладу освіти як центр інформаційного забезпечення здобувачів вищої освіти. Основи	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (2 год.)				Впродовж четвертого дня практики

	бібліотекознавства та бібліографії. Принципи та організація бібліотечної справи. Порядок роботи у бібліотеці. Особливості роботи зі спеціальною, методичною та періодичною літературою. Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки. Можливості використання вітчизняної та зарубіжної літератури. Порядок роботи на ПЕОМ у бібліографічному кабінеті. Пошук літературних джерел у бібліографічній базі даних із використанням автоматизованої системи «УДФ «Бібліотека». Самостійна робота з книгою. Система обслуговування читачів. Порядок користування літературою на абонементі, в читальному залі, залі надходжень нової літератури. Пошук літературних джерел та спеціальних матеріалів в мережі Інтернет. Робота з електронними виданнями. Правила користування бібліотекою. Обов'язки читачів бібліотеки. Інформаційні можливості сайта ЗВО. Загальні відомості: історія ЗВО, керівництво; факультети, кафедри, викладачі; дистанційне навчання;					
--	--	--	--	--	--	--

	структурні підрозділи; міжнародні зв'язки. Інформаційно-бібліотечний центр: бібліотека; видання ЗВО; журнали. Вузівське сьогодення: новини; план організаційних заходів на поточний навчальний рік; студентське життя; довідник студента; розклад занять, іспитів. Наука: напрями наукових досліджень; наукові школи університету; наукові конференції; відділ аспірантури і докторантури. Інститути: структура, кафедри. Асоціація випускників.					
БЛОК 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ.						
4	Тема 6. Роль фахівців туристичного обслуговування у підвищенні соціально-економічної ефективності туризму Сучасні проблеми розвитку туристичного бізнесу, наукові підходи до їх вирішення, роль організаторів подорожей та екскурсій у видовій та регіональній диверсифікації туристичної діяльності та, відповідно,	Самостійна робота (4год.)	1; 2; 4; 5	Опрацювання практичних завдань		Впродовж п'ятого дня практики

	туристичного продукту, підвищення його конкурентоспроможності, впровадженні науково обґрунтованих передових методів організації обслуговування, надання пропозицій стосовно підвищення ефективності управління окремими видами господарської діяльності підприємства.					
5	Тема 7. Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє Самостійна робота здобувачів вищої освіти з навчальної практики складається з декількох частин: - самостійне індивідуальне обстеження одного з підприємств туристичної індустрії як споживача туристичних послуг; - робота зі спеціальною літературою і періодичною пресою галузевого та професійного профілю; - написання дайджесту на тему «Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє». Самостійне обстеження одного з підприємств туристичної індустрії передбачає вибір підприємства, вивчення та наступний опис загальних характеристик підприємства: назва підприємства; юридична адреса;	Самостійна робота (5год.)	1; 2; 4; 6; 8; 14	Опрацювання практичних завдань		Впродовж п'ятого дня практики

	асортимент основних послуг та (або) продукції, що надаються споживачам; цінові характеристики послуг та (або) продукції; інтер'єр та екстер'єр підприємства; реклама підприємства; рівень обслуговування (сервісу); основний контингент споживачів тощо. Робота зі спеціальною і періодичною літературою галузевого та професійного спрямування передбачає: • узагальнення переліку періодичної літератури, що відбиває проблеми розвитку - туристичного бізнесу, проблеми сервісу, формування і реалізації туристичного продукту тощо; • стислий огляд проблемних питань, висвітлених у дослідженій літературі. Написання дайджесту на тему «Туристична індустрія: сьогодення та погляд у майбутнє» передбачає складання плану (орієнтовний «Зміст» - дод. Г) логічне викладення інформації, отриманої на лекціях і практичних виїзних заняттях, результатів безпосередніх досліджень у процесі самостійної роботи в підприємствах, обробки спеціальної та періодичної літератури; інформації з мережі Інтернет згідно					
--	--	--	--	--	--	--

	з рекомендованим змістом дайджесту.					
6	Заняття та екскурсії під час практики 1. Індивідуальні завдання 1. індивідуальне відвідування одного з підприємств туристичної індустрії як споживача туристичних послуг; 2. вивчення та наступний опис загальних характеристик туристичного підприємства: назва підприємства; юридична адреса; асортимент основних послуг та (або) продукції, що надаються споживачам; цінові характеристики послуг та (або) продукції; інтер'єр та екстер'єр підприємства; реклама підприємства; рівень обслуговування (сервісу); основний контингент споживачів тощо.	Самостійна робота (6 год.)	9; 11	Опрацювання практичних завдань		Впродовж всього терміну проходження практики

Індивідуальні завдання

1. індивідуальне відвідування одного з підприємств туристичної індустрії як споживача туристичних послуг;
2. вивчення та наступний опис загальних характеристик туристичного підприємства: назва підприємства; юридична адреса; асортимент основних послуг та (або) продукції, що надаються споживачам; цінові характеристики послуг та (або) продукції; інтер'єр та екстер'єр підприємства; реклама підприємства; рівень обслуговування (сервісу); основний контингент споживачів тощо.

Презентація Освітньо-професійної програми Туризм і рекреація, спеціальності ІЗ Туризм та рекреація.

Підведення підсумків. Завершальним етапом навчальної практики є: складання групового звіту з практики з виконанням індивідуальних завдань.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми і методи контролю.

Кожен здобувач повинен виконувати усі практичні роботи. Під час виконання практичних робіт перевіряються теоретичні знання і практичні вміння, які отримані під час виконання роботи. Після виконання практичних робіт проводиться співбесіда зі студентами. На її підставі зараховується виконання практичної роботи кожному студенту.

При оцінюванні результатів практики враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта, його ініціативність і творчість;
- повнота виконання програми практики та ведення щоденника;
- якість оформлення документації;
- своєчасність здачі документації;
- відповіді студента на поставлені запитання.

Завершальним етапом навчальної практики є: складається груповий звіт з практики з виконанням індивідуальних завдань.

Вимоги до звіту

Звіт з проходження навчальної практики є основним підсумковим документом, що надає можливість проаналізувати і оцінити діяльність здобувача вищої освіти під час проходження практики.

Кожен здобувач вищої освіти виконує індивідуальне завдання та оформлює груповий звіт, який подається до захисту в останній день навчальної практики.

Звіт друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Використовується 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль -14. Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка чорного кольору середньої жирності.

Текст звіту необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 20 мм, праве – не менш 10 мм, верхнє – не менш 20 мм, нижнє – не менш 20 мм.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок.

В нього входить:

- ☛ титульний аркуш - перша стор. (не ставиться);
- ☛ зміст - друга стор.;
- ☛ вступ - третя стор.;
- ☛ основна частина звіту;
- ☛ висновки (на 1-2 стор.)
- ☛ список використаної літератури (1-2 стор.).

Основна частина звіту вміщує 3 розділи:

1. Туристична галузь - пріоритетний напрямок соціально-економічного розвитку України.
2. Проблеми та перспективи розвитку туристичної сфери.
3. Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання

Навчальна практика оцінюється за 100-бальною шкалою, а рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне.

Навчальна практика оцінюється за наступною схемою:

Кожна тема програми - по 10 балів (Оцінка кожної теми навчальної практики складається з оцінки за теоретичні знання (5 балів) і оцінки за отримані вміння (5 балів), що у сумі складає до 10 балів).

Індивідуальне завдання – 20 балів,
Звіт з практики – 10 балів.

Критерії оцінювання практичних вмінь

5 балів	Здобувач повністю опанував тему, він здатен виконати самостійно, без помилок всі практичні завдання теми
4 бали	Здобувач добре опанував тему, він здатен виконати самостійно, з несуттєвими помилками всі практичні завдання теми
3 бали	Здобувач достатньо опанував тему, він здатен виконати у складі команди, з несуттєвими помилками практичні завдання теми
1-2 бали	Здобувач практично не опанував тему, він не здатен виконувати практичні завдання теми або припускається суттєвих помилок

Критерії системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти МДПУ ім. Богдана Хмельницького Оцінювання за 100-ю шкалою ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---	--

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: Вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". 2018. 335 с.
2. Кравець О. М. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до фаху» (для студентів 1 курсу всіх форм навчання напряму підготовки 6.020107 «Туризм») [Текст] / О. М. Кравець; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 98 с.
3. Лук'янова Л.Г. Освіта в туризмі : навч.-метод. посібник / Л.Г. Лук'янова. К. : Вища шк., 2008. 719 с.
4. Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. П-24-42-53-2025. Редакція 12. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/24_Orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu_29.08.2025.pdf
5. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. П-479-48-96-2023. Редакція 03. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/479_sistema-vyao_02.05.2023.pdf
6. Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. П-480-48-96-2023. Редакція 04. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/480_uchast-zdobuvachiv_02.05.2023.pdf
7. Положення про академічну доброчесність у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. П-458-52-96-2022. Редакція 02. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/458_akadem-dobrochesnist.pdf

8. Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. П-10-42-53-2025. Редакція 03. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/10_zapobigannya_akadem_plagiatu_10_02_2025.pdf

9. Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. П-28-46-95-2024. Редакція 03. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/07/28_balno-nakop-systema-otsinyuvannya_28.06.2024.pdf

10. Концепція освітньої діяльності №255 Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Редакція друга. URL : https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2022/02/koncepsia_osvit_dijalnosti.pdf

Додаткова

11. Лук'янова Л.Г. Освіта в туризмі: Навч.-метод, посіб. К.: Вища шк., 2018. 719 с.

12. Національний класифікатор України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327. URL : <https://me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>

13. Національний класифікатор України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010р. № 457 зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Держспоживстандартом України від 29.11.2010 №530.

14. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Покологна, та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2018. 541 с.

15. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341.

Інформаційні ресурси в інтернет

16. www.mon.gov.ua

17. www.education.gov.ua

18. <http://www.tourism.gov.ua>

19. <http://www.world-tourism.org>

20. <http://www.euro.org/ua>